

Forretningsplan for salg af mælk fra gamle husdyrracer

v/ Arne Munk og Morten Kargo

Arbejdspakke 3 i projektet SOBcows

STØTTET AF
promilleafgiftsfonden
for landbrug

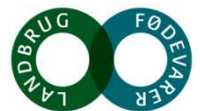

SEGES

Antal hundyr af oprindelige racer i ydelseskontrollerede besætninger

- 108 dyr
 - 42 RDM 1970
 - 27 SDM 65
 - 8 DRH
 - 31 Jysk
- Hertil kommer min. +200 i ikke ydelseskontrollerede besætninger

Dyr i malkende besætninger

Efaringer fra landmænd som har haft køer af gamle husdyrracer sammen med ”moderne racer” (SOBcows)

- Generelt
 - Lav malkeydelse, køerne bliver fede
 - Gode slagtedyr
- RDM-1970
 - Sejmkalkede – tager lang tid at malke
 - Har generel svært ved at tilvænne sig forholdene
 - Urolige under malkning - sparker ofte (malkesættet af)
- Jysk Kvæg
 - Lidt langsommere at malke – men er rolige under malkning
 - Vanskelige at få med kalv

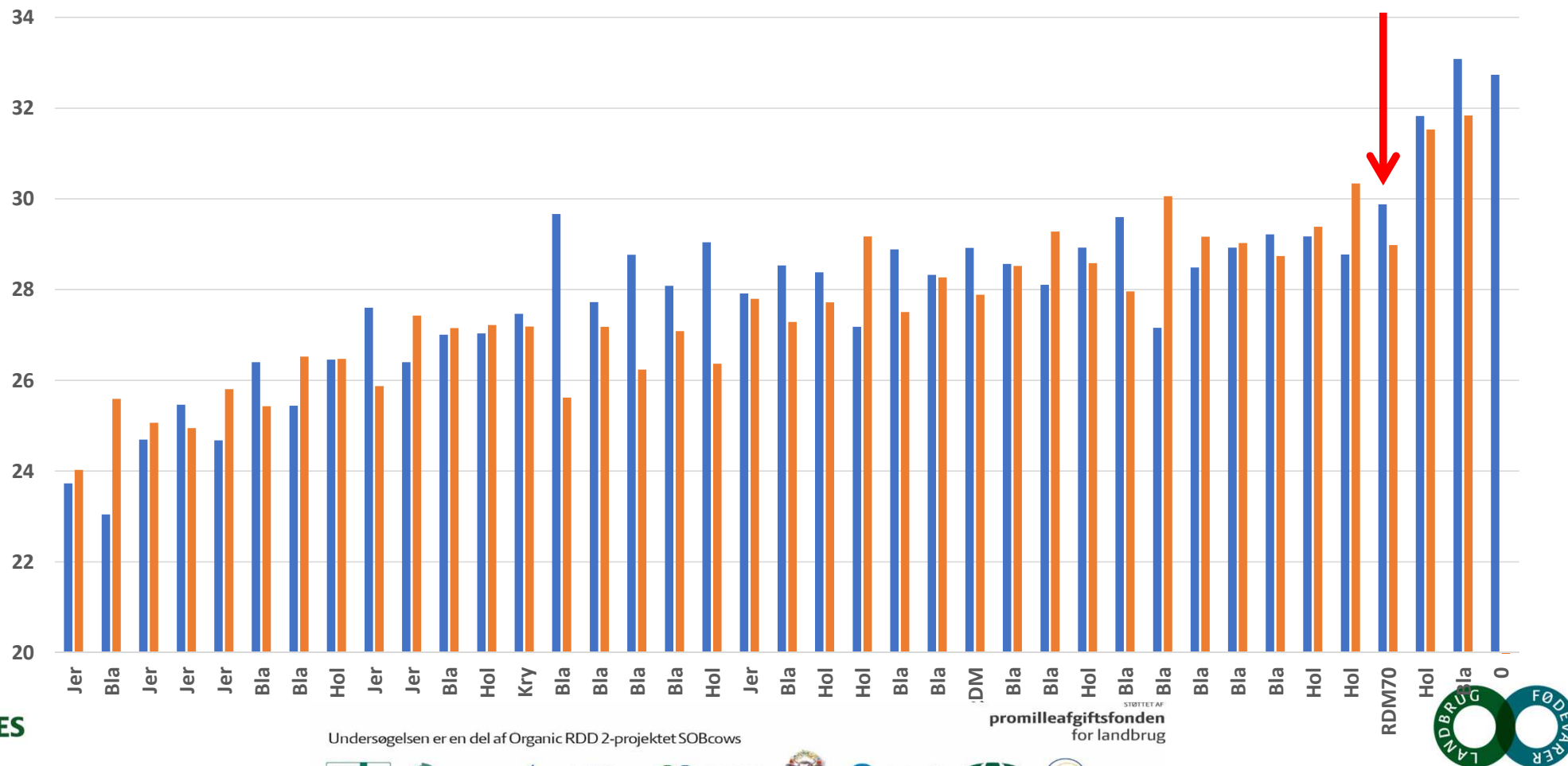
Undersøgelsen er en del af Organic RDD 2-projektet SOBcows

STØTTET AF
promilleafgiftsfonden
for landbrug

Andel umættede fedtsyrer i naturmælks besætninger – den røde pil viser en RDM 1970 besætning

■ Gns 16 ■ Gns. 17

SEGES

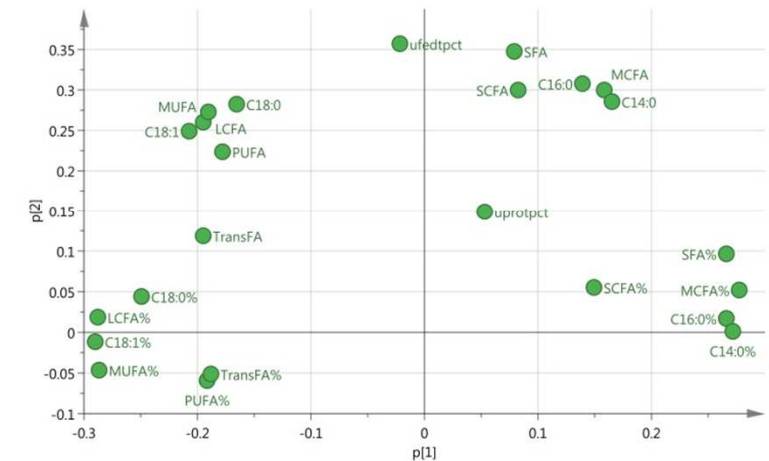
Undersøgelsen er en del af Organic RDD 2-projektet SOBcows

STØTTET AF
promilleafgiftsfonden
for landbrug

- **Data baseret på AN64 til Milkoscan for alle køer fra 3 måneders ydelseskontrol**
- **På trods af lavere ydelse, har mælk fra RDM70 og Jyske køer sammenlignelig fedtsyre sammensætning i forhold til krydsninger på**

STØTTET AF
promilleafgiftsfonden
for landbrug

Tidligere studier - protein sammensætning

	Jutland	RDM70
Protein (g 100 g ⁻¹)	3.49 ^a	3.95 ^b
RCT (min)	1229.6 ^a	1706.8 ^b
CFR (Pa/min)	7.38	5.58
G'max (Pa)	189.34 ^a	101.15 ^b

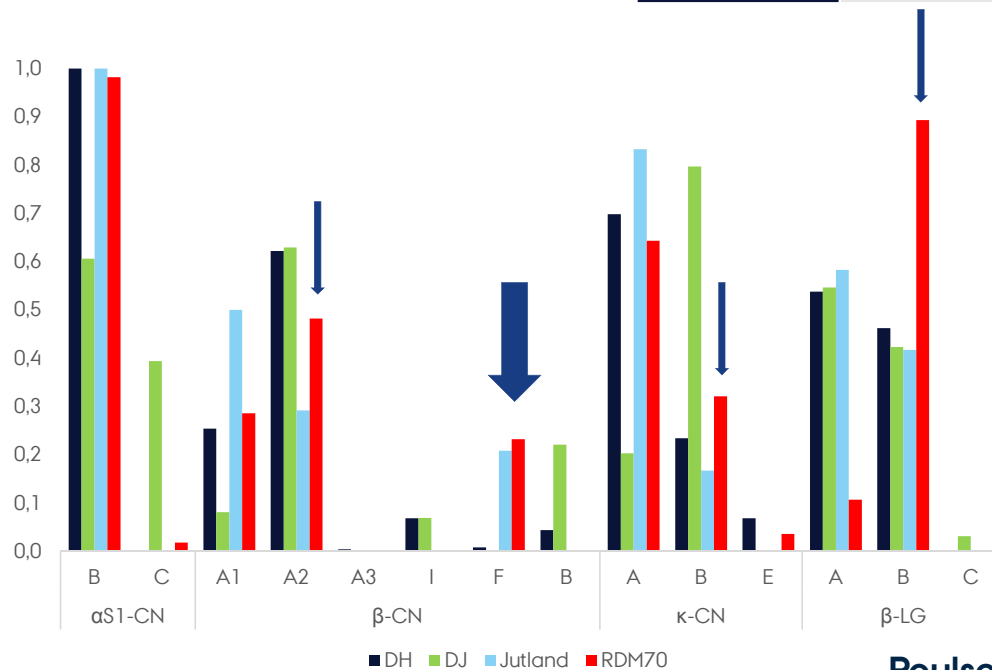
	Jysk	RDM70
κ-CN %	9.14	10.64
α _{s1} -CN %	32.06	33.39
α _{s2} -CN %	6.64	6.05
β-CN %	37.34	36.80
β-LG %	10.24	9.72
α-LA %	4.57	3.40

Mælk fra RDM70 har forringede koaguleringssegenskaber

RDM70 har dog højere protein indhold og højere frekvens af κ-CN B som også afspejles i højere relativt indhold af κ-CN

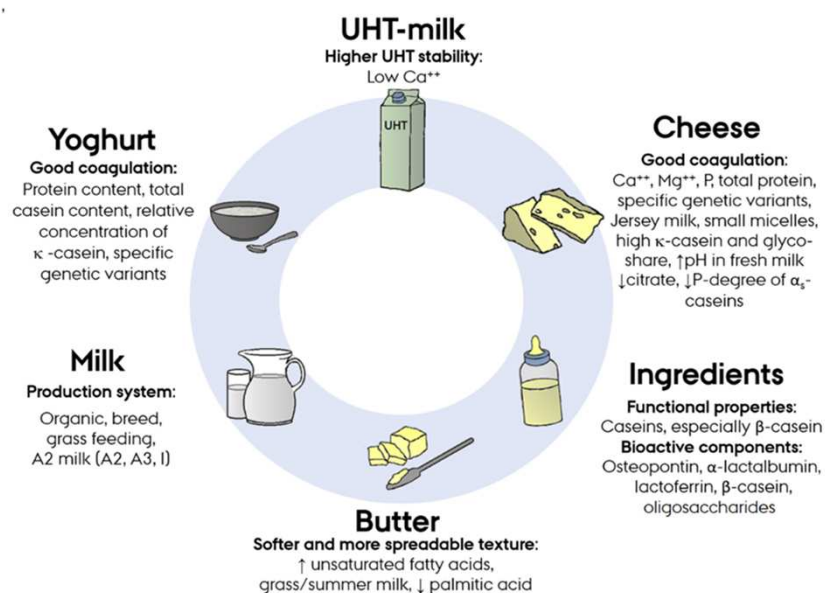
.....dette forbedrer dog ikke koaguleringssegenskaber i racen....andre risikofaktorer på spil idet 18% af prøverne ikke var i stand til at koagulere

Både Jysk og RDM70 har en meget høj frekvens af β-CN F
RDM70 højere frekvens af β-CN A2, κ-CN B samt β-LG B

Poulsen et al. (2016)

Bedste udnyttelse af mælk fra gamle husdyrracer

Poulsen et al. (2019)

SEGES

Gamle køer kan måske give mælk med nye kvaliteter

21. oktober 2015 | Af Gustav Bech

ØKOLOGI – En flok køer af gamle racer skal testes og sammenlignes med moderne malkekøer. Måske har de gode egenskaber, som er gået tabt i de sidste årtiers intensive avlsarbejde. Naturmælk håber at kunne præsentere nye spændende mejeriprodukter.

Frøde Lehmanns kvier går på en mark, der ligger ud til Sønderborg Bugt. I baggrunden skimtes Als. Foto: Jesper Overgård Lehmann

Det økologiske mejeri Naturmælk og en håndfuld af mejeriets leverandører er gået sammen med forskere fra Aarhus Universitet for at undersøge, om gamle danske kvægracer har gener, som det er værd at bygge videre på i de økologiske besætninger.

Opsamling – mælk fra gamle husdyrracer

- Mindre forskelle i mælkenes sammensætning i forhold til mælk fra nutidens racer, muligvis yderligere forskelle i mælkenes mindre komponenter (øvrige proteiner, vitaminer, oligosakkarider mv.)
- Men næppe forskelle som i sig selv vil kunne bruges i markedsføring af mælken

Konklusion

Tilbage er den gode historie!

Et fælles koncept for mælk og kød kunne være interessant at arbejde videre med

Mindre forskelle i mælkens sammensætning, muligvis yderligere forskelle i mælkens mindre komponenter

*“100% native race”
logo adopted by the
Spanish government*

SEGES

Poulsen et al. (2019)

Nye aktiviteter med afsæt i pilotprojekt ”Æd den og red den”

Gamle sorter og husdyrracer har fremtiden foran sig

Bevaringsværdige plantesorter og husdyrracer **baner vej for nyt marked.**

EN GRUPPE ØKOLOGISKE landmænd og virksomheder er gået sammen for at udvikle nye spændende produkter og afsætningsmuligheder for fødevarerproducenter, der arbejder med oprindelige, bevaringsværdige plantesorter og husdyrracer. Det sker med afsæt i pilotprojektet ”Æd den og red den”. Det er udviklet af Randers Regnskov, som i næsten 20 år har arbejdet med bevaring af genressourcer fra planter og dyr. Projektet er udviklet i forlængelse heraf.

Produkter fra ”Æd den og red den” testes for tiden i forskellige gårdbutikker. Projektet, der har fået støtte fra Fonden for Økologisk Landbrug og Holkegård Fonden, er nu klar til at sætte gang i nye aktiviteter.

Med i samarbejdet er Aarstiderne, Skovsgård Gods og Brønderiet Enghaven, som netop har stiftet en producentforening og nu indkalder til et møde den 5. december for interesserede landmænd og virksomheder, der vil være med. Her skal man blandt andet drøfte udvikling af nye produkter, markedsstrategi og formidling.

Foto: Randi Friis Hansen

Den nye forening har meget betegnende fået navnet OriGENaler